

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/792/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6614206456
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ferdinand Zimmermann
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6614206456.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v právnej veci žalobcu: PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava 26, IČO:35792752, v zastúpení Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 810 11 Bratislava, P. O. BOX 41, proti žalovaným: 1/ I. G., r. č. XXXXXX/XXXX, trvale bytom D. S. XX, XXX XX D. S., občianka SR, 2/ I. I., r. č. XXXXXX/XXXX, trvale bytom D. S. XX, XXX XX D. S., občianka SR, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaných: Občianske združenie Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov, so sídlom Šafárikovo námestie 7, Bratislava-Staré Mesto, IČO: 42 362 962, v zastúpení JUDr. Patrikom Podhorským, advokátom, so sídlom Zámocká 36, Bratislava, v konaní o zaplatenie 1 495,83 € s prísl., o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 6C/106/2014-54 zo dňa 07. 04. 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaných na náhrade trov konania 247,67 € na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka advokáta JUDr. Patrika Podhorského, vedený v O. bank, a. s., číslo účtu: XXXXXXXXXXX/XXXX, v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku z r u š u j e a vracia vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd návrh navrhovateľa na zaplatenie sumy 1 495,83 € s prísl. zamietol.

O trovách konania rozhodol prvostupňový súd v súlade s § 142 ods. 1 OSP. Žalovaným náhradu trov konania nepriznal z dôvodu, že im žiadne trovy konania nevznikli. Vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaných 1/ a 2/ priznal náhradu trov právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby - prevzatie, príprava zastúpenia, vyjadrenie vo veci 2 krát po 7,37 € spolu s režijným paušálom vo výške 8,39 €. Spolu trovy právneho zastúpenia tak predstavujú sumu vo výške 159,52 €. Vyčíslenie trov právneho zastúpenia pri žalovanej 2/ základná sadzba tarifnej odmeny znížená o 50% v zmysle § 13 ods. 2 Vyhlášky č.655/2004 Z. z. v tomto prípade trovy právneho zastúpenia predstavujú sumu 88,15 €. Spolu trovy právneho zastúpenia tak predstavujú sumu 247,67 €. Súd priznal vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne náhradu trov právneho zastúpenia v celkovej výške 247,67 € na náhradu ktorých zaviazal žalobcu k rukám právneho zástupcu vedľajšieho účastníka Mgr. Patrika Podhorského advokáta, tak ako bolo uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

Proti rozhodnutiu okresného súdu v časti výroku, ktorým súd rozhodol, že žalobca je povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaných trovy konania, podal žalobca v súlade s § 204 ods. 1 OSP odvolanie. Žiadal rozhodnutie prvostupňového súdu zmeniť tak, že vedľajšiemu účastníkovi sa náhrada trov právneho zastúpenia neprizná. Odvolanie odôvodnil v súlade s § 205 ods. 2 písm. a) ku § 221 ods. 1 písm. f) a písm. h) OSP, § 205 ods. 2 písm. d) a f) OSP.

Uviedol, že rozhodnutie prvostupňového súdu neobsahuje žiadne zdôvodnenie účelnosti trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka. Z rozsudku nevyplýva ani len to, podľa ktorého zákonného

ustanovenia súd rozhodol, ako právnu normu vyložil a aplikoval, či zohľadňoval postavenie vedľajšieho účastníka ako „osobitného subjektu“.

Uviedol, že z rozhodnutia nevyplýva ani spôsob, akým súd vyhodnotil kritérium účelnosti ohľadne rozhodnutia o náhrade trov konania. Otázka účelnosti vstupu vedľajšieho účastníka je odlišná od účelnosti právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka. Trovy právneho zastúpenia predstavujú náhradu odmeny za právnu pomoc pri predložení podania, ktoré svojím obsahom je šablónovitým opakovaním podaní predkladaných v nespočetnom množstve prípadov. Vedľajší účastník na strane žalovaného sa deklaruje ako subjekt na ochranu spotrebiteľa a práve vďaka tomu mu právna úprava priznáva osobitné postavenie. Zákonodarca teda predpokladal, že tento subjekt bude odborne, personálne a materiálne pripravený na vykonávanie svojej činnosti. Poukázal na uznesenie NS SR sp. zn. 6MCdo 5/2013, ktoré sa zaoberá účelnosťou náhrady trov konania. Uviedol, že v preskúmvanej veci ide o rutinnú záležitosť, ktorá je zvládnuteľná prostredníctvom administratívy vedľajšieho účastníka, a na ktorú nebola potrebná odborná pomoc zvoleného advokáta. Nepriznanie náhrady je zdôvodnené ich nadbytočnosťou a teda aj ich neúčelnosťou. Trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v tzv. hromadných veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní mení len o aktualizáciu tej ktorej veci a jej individualizáciu na súdoch v Slovenskej republike, nemožno považovať za trovy nevyhnutne vynaložené na riadne bránenie práva na súde. Právo na právnu pomoc a náhradu trov konania sú dve rozdielne veci, ktoré síce spolu súvisia, avšak nie sú neoddeliteľné. Vedľajší účastník sa preto mohol dať zastupovať v súdnom konaní advokátom, avšak trovy, ktoré vynaložil v tejto súvislosti nemožno považovať za trovy účelné. Združenie - vedľajší účastník v tomto prípade namiesto toho, aby zastupovalo spotrebiteľa, aby vystupovalo prostredníctvom svojich „odborne vyškolených“ zamestnancov a členov, vstupuje do konania vždy už zastúpené právnym zástupcom, a to pravidelne vo všetkých konaniach a bez výnimky. Procesná úprava v tomto prípade nebola využitá k účelu, pre ktorú bola prijatá, ale k tomu, aby sa produkovali trovy právneho zastúpenia.

Odôvodnené právne zastúpenie môže byť na mieste len v mimoriadne obtiažnych právnych veciach.

Poukázala na to, že súd nezákonne priznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu aj preto, že tento subjekt ani nemá procesné postavenie vedľajšieho účastníka. S účinnosťou od 01. 01. 2015 pre každý takýto subjekt je stanovená povinnosť predložiť súhlas toho, na strane koho má vystupovať, inak sa na takýto subjekt neprihliada. Vedľajší účastník uvedené nespĺnil, pričom nešlo o zavedenie nových pravidiel, či podmienok, len ich spresnenie.

Procesný úspech žalovaných objektívne nezávisel od intervencie vedľajšieho účastníka, namietané skutočnosti vedľajšími účastníkmi majú povinnosť súdy skúmať ex offa bez potreby písomného vyjadrenia.

K odvolaniu žalobcu sa vyjadril vedľajší účastník, ktorý navrhol rozhodnutie v napadnutej časti potvrdiť. Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania, ktoré vyčíslil. V písomnom vyjadrení k veci dňa 02. 04. 2015 uviedol nedostatky zmluvných dojednaní - zmluva neobsahuje obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, dohoda o výške úrokov alebo odmeny za poskytnutie úveru sa prieči dobrým mravom a preto je podľa § 39 OZ neplatná. Ním vynaložené náklady boli vynaložené účelne a hospodárne. Ak si žalobca uplatňuje neoprávnený nárok, musí kalkulovať so vznikom nákladov a práve toto ho má odrádzať od uplatňovania neoprávnených nárokov.

Vedľajší účastník sa dal zastúpiť právnym zástupcom v súlade s čl. 47 ods. 2 ústavy SR. Poukázal, že po tom ani žalobca nemá právo na náhradu trov právneho zastúpenia, nakoľko ide o veľkú spoločnosť, ktorá zamestnáva ľudí s právnickým vzdelaním. Poukázal tiež na rozhodnutia súdov, v ktorých boli posúdené náklady vedľajšieho účastníka na právne zastúpenie ako účelné.

Krajský súd preskúmal uznesenie okresného súdu v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1, 3, 4 OSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 214 OSP a rozhodnutie súdu prvého stupňa v súlade s § 221 ods. 1 písm. f) OSP zrušil a podľa § 221 ods. 2 OSP vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP súd rozhodnutie zruší, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký nežiaduci postup súdu v prejednávanej veci, ktorým súd účastníkovi konania znemožní realizáciu tých práv, ktoré mu priznáva Občiansky súdny poriadok za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Táto vada je významná najmä vtedy, ak súd postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s inými všeobecne záväznými právnymi predpismi, a tým odňal účastníkovi jeho procesné práva.

Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že rozhodnutie prvostupňového súdu je nepreskúmateľné a nezrozumiteľné pre nedostatok dôvodov uvedených v rozhodnutí. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia z dôvodu nedostatku dôvodov spôsobuje porušenie práva účastníka na spravodlivý súdny proces v spojení s čl. 6 dohovoru a čl. 7 ods. 5 Ústavy.

V prejednávanej veci je nesporné, že predmetom konania je nárok vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy. Návrh vo veci samej bol zamietnutý. Predmetom odvolacie konania bol výrok súdu, ktorým priznal náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi.

V konaní je potrebné vzhľadom na odvolanie primárne zodpovedať otázku, či vedľajší účastník bol oprávnený vystupovať v konaní ako vedľajší účastník, ak áno, či sa ako vedľajší účastník môže v konaní nechať právne zastupovať advokátom, či mu v súvislosti s týmto právnym zastupovaním môže vzniknúť právo na náhradu trov konania (resp. trov právneho zastúpenia).

Je nepochybné, že predmetom konania v prejednávanej veci je nárok, vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy; zmluvu uzavreli žalovaní ako spotrebiteľia a žalobca v postavení dodávateľa. Vedľajší účastník je právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv spotrebiteľov, ktorý vstup do konania oznámil pred 31.12.2014.

Oznámenie o vstupe vedľajšieho účastníka do konania je úkonom procesným, ktorého účinky nastávajú doručením takéhoto oznámenia súdu, vzhľadom na uvedené, keďže vedľajší účastník oznámil svoj vstup do 31.12.2014 súd posudzoval účinky tohto úkonu podľa účinnej úpravy v čase urobenia úkonu. Novela zákona zák. č. 353/2014 Z. z. účinná od 01.01.2015 nezakotvila žiadne prechodné ustanovenia; v zmysle ustálených procesných zásad sa preto zákon č. 353/2014 Z. z. v plnom rozsahu aplikuje na všetky neskončené súdne konania, podľa zásady zákazu retroaktivity platí, že všetky účinky procesných úkonov, ktoré nastali podľa právneho stavu účinného do 31.12.2014, zostávajú v týchto konaniach v plnej miere zachované, a nie je možné späťne vyžadovať splnenie podmienok zavedených novou právnou úpravou, ktoré právnou úpravou účinnou do 31.12.2014 nevyžadovala pre vstup vedľajšieho účastníka do konania (súhlas účastníka, popri ktorom sa zúčastňuje na konaní).

Podľa § 93 ods. 2 OSP ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Z ust. § 93 ods. 4 OSP vyplýva, že v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Z citovaného ustanovenia jednoznačne vyplýva, že vzhľadom na spotrebiteľský charakter sporu, vedľajší účastník má oprávnenie vystupovať v tomto konaní ako vedľajší účastník na strane odporcu (spotrebiteľa) a to priamo na základe zákonnej úpravy uvedenej v ust. § 93 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. Keďže ust. § 93 ods. 4 OSP výslovne upravuje, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, z toho možno vyvodíť len jeden záver a to, že vedľajší účastník má (rovnako ako akýkoľvek hlavný účastník) jednak právo na právnu pomoc pred súdmi, čo je základné ústavné právo (čl. 47 ods. 2 Ústavy SR), ktoré sa v rámci civilného súdneho konania realizuje možnosťou zabezpečiť si kvalifikované právne zastúpenie splnomocneným právnym zástupcom - advokátom, a samozrejme má i právo na náhradu trov konania, kam podľa ust. § 137 ods. 1 OSP bez akýchkoľvek pochybností patrí i náhrada trov právneho zastúpenia. Samozrejme, vedľajšiemu účastníkovi môže byť priznaná náhrada trov konania (teda i náhrada trov právneho zastúpenia) len v prípade, ak právo na náhradu trov konania vznikne tomu účastníkovi, na strane ktorého v konaní vystupoval.

V danej veci došlo k zamietnutiu návrhu v celom rozsahu. Prvostupňový súd o trovách vedľajšieho účastníka rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP.

V súlade s § 142 ods. 1 OSP účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatnenie alebo bránenie proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Prvostupňový súd rozhodol podľa správneho ustanovenia zákona.

Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 142 až § 150 ustanovuje pravidlá pre rozhodnutie súdu o náhrade trov konania. Pre všetky prípady rozhodovania súdu o náhrade trov konania platí zásada, podľa ktorej môže byť účastníkovi konania priznaná náhrada len tých trov, ktoré boli potrebné na účelné uplatnenie alebo bránenie práva. V prípade rozhodovania o náhrade trov konania pri plnom úspechu vo veci je táto zásada výslovne uvedená v § 142 ods. 1 OSP.

Pojem „účelnosť“ použitý v ustanovení § 142 ods. 1 OSP treba chápať ako určitú poistku pred hradením nákladov nesúvisiacich s konaním, resp. pred nákladmi nadbytočnými, či nadmernými.

Zásada účelnosti trov potrebných na uplatnenie alebo bránenie práva je vyvoditeľná zo všeobecných zásad efektivity a spravodlivosti občianskeho súdneho konania ako celku a z ústavnoprávneho princípu proporcionality, chrániaceho primeranosť ako hodnotu právneho štátu.

Účelnosť sa v zásade dá stotožniť s nevyhnutnosťou alebo právnou možnosťou vynaloženia trov spojených s ústavne zaručeným právom na právnu pomoc v zmysle článku 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a trovy právneho zastúpenia sa vo všeobecnosti za účelne vynaložené považujú. Trovy potrebné na účelné uplatňovanie alebo na ochranu práva sa nemôžu posudzovať ako celok a aj keď účastníkovi vznikol nárok na náhradu trov konania z dôvodu, že bol v konaní úspešný, každý úkon alebo každé iné vynaloženie trov treba posudzovať samostatne. Trovy vynaložené účastníkom konania (i vedľajším účastníkom konania) v spore musia byť v príčinnej súvislosti s predmetom konania. Ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku alebo procesná ochrana proti takémuto tvrdenému nároku.

V odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa nie je uvedené, akými úvahami dospel k rozhodnutiu, že jednotlivé úkony vynaložené zástupcom vedľajšieho účastníka boli účelne vynaložené, akými úvahami sa riadil pri rozhodnutí o náhrade trov, keď v odôvodnení napr. len uvádza - „Vyčíslenie trov právneho zastúpenia pri žalovanej 2/ základná sadzba tarifnej odmeny znížená o 50% v zmysle § 13 ods. 2 Vyhlášky č.655/2004 Z. z. v tomto prípade trovy právneho zastúpenia predstavujú sumu 88,15 €“.

Odvolací súd preto podľa § 221 ods. 1 písm. f OSP rozhodnutie v napadnutej zrušil a v súlade s § 221 ods. 2 písm. 2 OSP vec v napadnutej časti vrátil na ďalšie konanie. Úlohou prvostupňového súdu bude znovu rozhodnúť v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o náhrade trov, stručne a jasne v odôvodnení rozhodnutia uvedie, z akých skutkových zistení pri rozhodovaní vychádzal, a aké právne úvahy použil pri rozhodnutí.

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.